

MAGYAR BANYÁSZ LAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLerville,

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

ÉSZAK WEST VIRGINIÁBAN UJRA HARCOK FOLYNAK

Tiltó parancsok özönével akarják megakadályozni a szervezett bányászok piketelését — A kerület elnökét letartóztatták — Kilakoltatják a sztrájkolókat. — Van Bittner Gore kormányzó közbelépését kérte.

Észak West Virginiában újból kiújultak a harcok. A szervezett bányászok fokozatos erővel fogtak hozzá a piketeléshez, mert rá akarják venni azokat a bányászokat a munka abbahagyására, akik ma dolgoznak a volt szervezett bányásokban.

Van Bittner július 5-ére hívta ki a szervezetlen bányászokat a munkából. Ennek a felhívásnak — ezt el kell ismerni — nem volt sok eredménye. A szervezet nem ért el nagy sikert ezzel a felhívással.

Mikor ezt látta a 31-ik kerület vezetősége, akkor elrendelte, hogy azok a bányászok, akik még kitartanak a szervezet mellett, akik sztrájkolnak naponként nagy felvonulásokat rendezzenek, olyankor, mikor a sztrájkőrök munkába mennek és onnan jönnek.

Igy akarták rábírní a sztrájkőröket a munka abbahagyására, ha már maguktól a felhívás útján nem jöttek a szervezet segítségére.

A társaságok természetesen nem nézik jó szemmel a piketelést, mert itt ott tényleg rávesznek egy-egy sztrájkőröt a munka abbahagyására. Mint-hogy pedig minden egyes sztrájkőr elég pénzbe kerül a társaságoknak, nem nagyon szívesen veszítenek el egyet is belőlük.

Az újabb tiltó parancsok egész légióját vették ki megint a szervezet vezéreire, meg egyes bányászok ellen.

Mint-hogy azonban a tiltó parancsok dacára is folyik a piketelés, így a tiltó parancsok megszegéséért letartóztatták Van Bittnert, a 31-ik kerület elnökét, szervezőket. Bond ellenében azután szabad lábra helyezték őket.

A szervezet ügyvédei természetesen jogorvoslatot keresnek a becstelenség ellen. Van Bittner maga Gore kormányzóhoz fordult, aki tudvalevőleg, régebben olyan kijelentést tett, hogy véget vet az államban a rémuralomnak.

Most Van Bittner felkérte, hogy álljon szavának — és lépjen közbe Észak West Virginiában, hogy vége legyen ott a cári korszakba illő rémuralomnak.

A múlt héten például a Four States Minenél géppuskát szegtek a békés piketelőknél. Semmi más bűnük nem volt a piketelőknél, csak az, hogy a sztrájkőrés abbahagyására akarták rávenni bajtársaikat.

A kilakoltatások is megkezdődtek újból. A Gilbert Davis Coal Co. telepén még voltak a társaság házaiban sztrájkolókat, akiket most kilakoltattak. Az egyik sztrájkoló ott-hon sem volt, amikor házat feltörték és holmiját kidobták az uccára. A szervezet természetesen bíróságnál keres igazságot.

zat ebben az ügyben.

McIntery bányánál, ahová vagy háromszáz piketelő vonult fel kozákok fogadták a bányászokat, akik beléjük közttek. A bányászok itt se akartak mást csinálni, mint a munkából kijövő sztrájkőröket a munka abbahagyására bírni.

Itt a helyzet már egészen veszedelmes volt, mert az elkeseredett bányászok megakarták támadni a kozákokat. Csak a felvonulás vezetői mentették meg a kozákokat attól, hogy el nem verték őket.

A bányászok elkeseredése napról napra nő és a kiéhezett hosszú hónapok óta harcoló bányászokat nehéz a szervezet vezetőinek féken tartani. Ha a bányászok folytatják erőszakoskodásaikat, ha a kozákjaik géppuskákat fognak a békés piketelőknél szegve, akkor a szervezet vezetérei nem vállalhatják majd a felelősséget a bekövetkező vérengzésekért.

A szervezet vezetérei minden megkísérelnek, hogy a vérontást elkerüljék, hogy a harcot békésen folytassák le és ha mégis rombolások, vérengzések lesznek, azért a bányászokat terhelni majd a felelősség.

KI KELL ÜRITENI EGY BANYATELEPET — MERT KISZEDIK A TARTÓSZLOPOKAT

A Lehigh Valley Coal Co. bányájában Yorktown, Pa.-ban a bányából szedik ki a bányászlopokat, miután már az egész szén ki lett termelve.

A bánya egyik része fölött vannak a kompánia házai és miután az oszlopok eltávolítása folytán beomlik a föld és a felszínen levő épületek könnyen romba dőlhetnek és ez katasztrófális lehet az azokban tartózkodókra, a társaság felszólította plakátokon a lakosságot, hogy őrítsék ki a házakat, mert az esetleges balesetekért nem fog felelni.

BELÖVÉSNÉL SZERENCSETELLENÜL JÁRT BANYÁSZ

Frank Cardot Collinsville, Ill.-ban a bányában belövésel volt elfoglalva.

Az egyik lövés nem robbant ki és ezért Cardot odament, hogy megnézzé mi ennek az oka.

Amint a tömés felé fordult, abban a pillanatban az körülötte és szerencsétlen bajtársunk halálra zuzta.

A covingtoni püspök prédikációja

A múlt vasárnap a himlervillei rom. kath. magyarok vendége volt a covingtoni püspök és az ünnepélyes Isentisztelet keretében olyan szónoklatot tartott, hogy érdemesnek tartjuk azzal itt ezen a helyen foglalkozni.

Jól esett hallanunk az ősz főpásztor prédikációját, mert olyan hangokat hallatott ez az amerikai főpap, amilyeneket manapság, mikor itt percentekkel mérjük a hazafiságot ritkán hall az ember.

A covingtoni püspök prédikációjában arra intette, kérte hivat, hogy tanítsák gyermekeiket MAGYARUL. Ne csak beszélni, de írni olvasni is, hogy ha valaha gyermekeik elhagyják a szülei házat, tudjanak azok olyan nyelven egy egy levelet írni, melyet szüleiük megértenek.

Azt prédikálta a covingtoni püspök, hogy minden bevándorolt szülőnek kötelessége megtanítani gyermekét annak a nemzetnek a történetére, melyből származik, hogy gyermeke ismerje szülei nemzetének történetét és ne szeggyelje soha se származását.

Azt mondta a covingtoni püspök, legjobban azokat az embereket veti meg, akik szeggyelik származásukat, akik letagadják fajukat, akik nem akarnak anyanyelvükön beszélni. Mindjárt hozzátette, hogy reméli ilyenek a magyar származású amerikaiak között nincsenek és bizony nekünk fáj, hogy fel kellett őt világosítanunk, hogy sajnos köztünk is akadnak ilyenek. Sőt olyanok is, akik annyira megtagadják származásukat, hogy az idegen származásuk legnagyobb ellenfelének: a fehérchuhásoknak vezéréül csaptak már fel.

A covingtoni püspök egészen más elveket vall, mint az a magyar Jézus társasági atya, aki húsvét után felháborította szónoklataival a himlervillei magyarok békéjét, aki segédkezett akart nyújtani az ide kirendelt türelmetlen fiatal amerikai lelkeseknek a himlervillei rom. kath. templom elamerikanizálásában.

Mert Hemm atya azt az elvet vallja, hogy Amerikában a magyarok pénzén épült templomokban is csak megtűrjük a magyar imádságot, éneket, de joga követelni a magyar prédikációt, imádságot, éneket nincsen a magyarságnak.

Azért is nagyon örültünk a covingtoni püspök prédikációjának, mert azt látjuk ebből, hogy ő jobban megérti ugylátszik a magyarok kivánságait, mint a magát magyarnak valló Jezsuita atya.

A covingtoni püspök azt mondta itt, hogy végre meg kellene tudni Amerikának, hogy ennek az országnak naggyá, hatalmassá tételében minden európai nemzetnek nagy szerepe volt és ezek közt a magyarok épen nem álltak utolsó helyen.

Es hogy ezt az amerikaiak nem nagyon tudják, az a mi bűnünk és nekünk kellene azt jóvá tennünk azzal, hogy könyveket adjunk ki az amerikaiak felvilágosítására.

Békességet, szeretetet hirdetett a covingtoni püspök köztünk. Ő nem uszította, Hem atyával ellentétben, egymás ellen itt a felekezeteket. Krisztusnak igaz papja ő, aki hiven tanítja az egyház tanait.

Jól esett hallanunk a covingtoni püspök prédikációját, mert azt a hangot mostanában sajnos nem igen hallottuk amerikaiak szájából.

Mostanában arról beszélnek mindig, hogy mennyivel alantasabbak vagyunk mi a bevándoroltak, mint azok, akik itt születtek.

A covingtoni püspök más véleménynyel van rólunk és ezt nem is tartja véka alatt. Ahol módja van arra meg is mondja ezt.

Es jól esett hallanunk ezt a beszédet azért is, mert talán a prédikáció nyomán akad majd néhány magyar szülő, aki belátja, hogy igaza van a covingtoni püspöknek abban, hogy minden magyar szülőnek KÖTELESSÉGE megtanítani gyermekeit magyarul nem csak beszélni, de írni, olvasni is. Ha másért nem, azért, amit a covingtoni püspök beszédében kifejtett, hogyha elkerül gyermekei ott-honról, tudjan az az nyelven levelet írni, melyet a szülő megért és el tudja olvasni azt a levelet, amit az édesanyjától kap.

A covingtoni püspök rámutatott, hogy azok a szülők veszítik el leginkább gyermekeiket, akik örülnek annak, hogy gyermekük már nem akar anyanyelvén beszélni. Mert ezek a gyermekek azután nem csak azt a nemzetséget tagadják meg, melyhez tartoznak, hanem szüleiüket is.

Es igaza van, nagyon igaza a covingtoni püspöknek. Azok a magyar szülők, akik megakarják tartani gyermekeiket, akik nem akarják, hogy a gyermekeik megtagadják őket, fogadják meg a covingtoni püspök tanácsát és tanítsák gyermekeiket magyarul beszélni, írni, olvasni mert ezzel maguknak használnak.

FISHER ANDOR

GÁZBOMBÁKKAL HARGOLNAK A PIKETELŐK ELLEN

Asszonyok, gyerekek betegszenek meg a gázbombáktól. Tilos a társaság területére lépni a sztrájkolóknak. — (Hmos hotokkal járnak a bányában a bősók. — A sztrájkőrök gyöngyölete

A Pittsburgh Coal Co. bányáinak egyike Bellevernonban, Pennsylvaniában van.

Ez a bánya régebben szervezett bánya volt, mint a neve zett társaságnak több bányája Pittsburgh környékén. Egy év előtt azonban lezáratta a társaság a többivel együtt ezt a bányáját is és zárva tartott a legújabb időkig.

A társaságnak szerződése volt a bányászszervezettel, amit azonban nem akart betartani és egymásután nyitotta meg a bányáit sztrájkőrökkel. Ezek között volt a Bellevernon bánya is, ahol a régi alkalmazottai a társaságnak szintén nem voltak hajlandók az 1917-esbérek mellett munkába állni.

A társaság azonban nem törődött az emberek véleményével, mert azt hitte, hogy emberfogói által tud majd elég munkást kapni ahhoz, hogy a bányát üzemben tartsa.

Jönnek, mennek az emberek, mert sokáig senki sem maradt ott, miután látja, hogy mindaz a szép ígért, jó fizetés, jó munkaviszonyok, amiről az emberfogók beszéltek csak a holdban van.

Azok a bányászok pedig, akik a társaság régi munkásai voltak, s akik a bérleszállítás folytán sztrájkban vannak mert sztrájkolni kényszerültek, igyekeznek meggyőzni a jövővén embereket, a sztrájkőröket, hogy milyen aljas munkát végeznek.

A társaság kiállította fegyverezett embereit, hogy vigyázzanak a sztrájkőrökre, azonban a sztrájkoló bányászok mégis mindig megtalálták a módot, ahogyan megközelíthetik őket.

A társaság látta, hogy a piketelőkkel szemben az erőszak fegyvereivel nem sokra megy ezért felszerelte fegyveres bérceit gázbombákkal, hogy ha látják, hogy a piketelők jönnek, támadják meg őket a mérges, könnyet okozó bombákkal.

A napokban megint kivont egy csomó sztrájkoló bányász, családjával együtt, hogy az újonnan érkezett sztrájkőröket a munka abbahagyására bírják.

A piketelőket teljes készenlében fogadták a társaság fegyveres bércei s olyan gáz támadást zúdítottak rájuk, hogy a piketelők kénytelenek voltak meghátrálni. Az asszonyok és gyerekek közül többen elájultak a gáztámadás folytán, míg az emberek szemét könnybe borította, hogy semmit sem tudtak amiatt látni.

Ezzel azonban nem elégedtek meg, hanem a tehetetlenné vált emberek egy részét elfogták és most azon a cimen vonják felelősségre, hogy ráléptek a társaság területére, és ezzel

kárt okoztak a társaságnak.

A sztrájkőrök bányászok helyzete azonban szintén nem irigylésre méltó. Minden lépésüket ellenőrzik a társaságok és este tíz órákor, minden bányásznak az ágyban kell lenni. Ámbár nem is igen nevezhető ágyának az a hely, ahol fekszenek, mert egy nagy hall szerű helyiségben deszkából vannak összecsapva a fekvőhelyek és ott kell nekik a fegyveres őrök ellenőrzése mellett aludni. Abban a szobában néha 80 néha száz ember is alszik egyszerre, már aszerint mennyi embert tudnak odacsalni a nagyvárosok sópredék népességéből.

Az embereket reggel fél négykor fuvással költik fel és hat órára minden embernek a bányában kell lenni, ahol addig tartoznak dolgozni, míg a bősók a munkájukat megelégedtetik az napra.

A bősóknak három sukkoz börtömről összeállított bot van a kezükben, vasgombbal a végén, mely arra szolgál, hogy ha valami engedetlenséget, vagy rendetlenséget tapasztalnak a sztrájkőrök között, megfenyíthessék.

A bányásznak mindegy nap meg kell ladolni egy bizonyos számú kárét, azonban rendes szokás az, hogy minden harmadik negyedik kárét eltűnik. A hét végén a bányász azt látja, hogy husz káré szén helyett csak 12—13 van kiírva. Ha a mérlegelőhöz fordul panaszával, az egyszerűen a sőt-hivatalba küldi. Ez az oka azután, hogy még ha akármennyit is dolgozik a sztrájkőrök bányász, a fizetése csak nem rug többre mint 15—16 dollár hetenként.

A sztrájkőröknek minient a kompány stórbán kell megvásárolni, ahol azután alaposan fel van verve mindennek az ára. Talán sehol Amerikában sem olyan drága a megvilágítás, olyan magas ára nincs a cipőnek, ruhának stb.-nek, mint a Pittsburgh Coal Co. sztrájkőrök bányáiban. Ez az oka azután annak, hogy még azok az emberek is az első alkalommal megszöknek, akik a piketelőkkel soha nem is beszélnek.

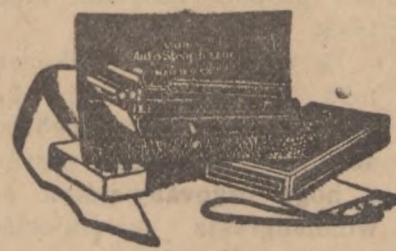
A társaság emberfogói készséggel megfizetik a toborzott emberek vasuti jegyeit oda-felé utaztukban, azonban egy nyilatkozatot íratnak velük alá, hogy az így előlegezett összeget tartoznak ledolgozni. Ezért is vigyáznak olyan nagyon az új emberekre, nehogy megszökjenek és akkor a rájuk fordított összeg kárba vész.

(Folytatás a 8-ik oldalon)

MAGYAR Bányáplézek Meséi

AZ AMERIKÁNUS

Írta: BIBÓ LAJOS

EGY JÓ BOROTVÁRA

minden embernek szüksége van. Sok pénzt tud Ön megtakarítani, ha egyedül borotválkozik. Ehhez csak egy jó borotva szükséges.

MI TELJESEN INGYEN ADUNK ÖNNEK EGY NAGYSZERŰ BOROTVÁT

ha Ön szerez a Magyar Bányászlapra

EGY ÚJ ELŐFIZETŐT.

Ha nincsen borotvára szüksége, úgy a

"BÁNYÁSZ LÁNYA"

című kitérő regényt kaphatja meg. Ezt a regényt az amerikai magyar bányászok életéről írta annak szerzője és a mikor az lapunkban megjelent, óriási sikere volt. Siessen míg a készlet tart.

MAGYAR Bányászlap

HIMLerville, KY.

Nagy Barnabás egy szép napon meg gondolta magát és hajóra ült. Huszonöt esztendő telt el az Újvilágban s miután mindinkább hevesebb vágyakozás gyötörte az elhagyott szülői föld után, nem kinozta magát sokáig, pénzzé tette, amiye volt és dollárokból is takaros kis vagyonkájával elindult hazafelé. Tudta, hogy idehaza más világ van, mint amilyen akkor volt, amikor ő annak idején maga mögött hagyta a hazai földet, az emlékezősek azonban, amelyek során felvonultak előtte gyermeksege és ifjusága képei, jó re ménységgel töltötték el és határtalan biza kodással tekintett élete új szakasza felé. A sorsa a régi világ kíváncsióinak közönséges sorsa volt. Mint okos, tanult művelt és rendkívül tehetséges embernek nagy jövőt jósoltak, huszonnégy éves korában ügyvédi irodát nyitott, épen azon gondolkozott, hogy megnősül, mikor egy napon váratlanul tekintélyes vagyont örökölt. A pénz természetesen olyan hirtelen jött, hogy őt az erős embert is megsédítette, s a jó barátok gondoskodtak róla, hogy kivegye az élvezetekből a részét. Két esztendőig tartott a dinom-dánom és esztelen pazarlás után sikerült az örökséget teljesen elherdálnia, sőt amikor likvidálni akarta tartozásait, meglepve döbrent rá, hogy oly adósságai vannak, amelyeket már nem tud kifizetni. Három hónapig küzdött, harcolt, hogy megmentse becsületét, mire azonban sikerült kiegésznie a hitelezőkkel a jó hírneve oda volt és a legtöbb ajtó becsukódott előtte. Bűnhődni és ha lehet talpra állni és jóvátenni a multat, egy reggel vonatra ült, hogy tengeren túl kezdjen új életet.

Azóta huszonöt esztendő telt el, az évek észrevétlenül betemették a multat, a folytonos munka kibékítette önmagával és már régen nyugodt és megelégedett ember volt, amikor először megfogta a vágy hogy visszatérjen hazájába.

Az alatt a két hét alatt, amit hazatérő útjában részint vonaton, részint hajón töltött bőven volt alkalma, hogy meg hányja-vesse magában a dolgokat. Úgy számította, hogy valahol Budapest környékén nagyobb birtokot vásárol s kinn a szabad természetben csöndes visszavonultságban éli le hátralevő idejét. Nem lemondás volt ez, mert egyáltalán nem gondolt a haláira testileg és szellemileg erősebbnek érezte magát, mint fiatal korában, de az élet örömeiből már csak az érdekelte, amit a csöndes megelégedettség nyújthatott.

Elszorult a szíve, mikor a hajóról partra szállt és könybe lábadt a szeme a meghatottságtól, mikor a vonat a határhoz ért és meglátta az édes anyaföldet. Budapest első útja egy gyemekkori ismerőshöz vezetett. Az agglegény cimpora kitörő örömmel fogadta és egy héti álomszerűnek tűnő mámoros örömben éltek. A multat senki sem említette. Nagy egyébként sem követett el olyasmit, amiért utólag szégyekeznie kellett volna, fiatal észszel ő maga tulozta annak idején a dolgokat, megjelenése tehát nem kellett zavart seholsem és valamennyi ismerőse szeretettel köszöntötte visszatérése alkalmából.

Néhány nap mulva nyélbe ütötte a birtok vásárlást is és amikor az ezer holdas birtok árát kifizette, akkor ijedt meg először, hogy a hazai viszonyokhoz mér-

ten milyen óriási vagyon ura. Több mint háromszázezer dollárja volt, mi bőven kifizotta a birtok árát azonfelül még maradt is egy csomó milliárdja. Az alatt a huszonöt év alatt, amit az Újvilágban töltött teljesen amerikaivá lett, nemcsak szokásaiban és erkölceiben, hanem gondolkozásában és felfogásában is. Az első teendője volt tehát, amikor a birtokot átvette, hogy tiszta képet kapjon a viszonyokról és ehhez mérje számításait. Szomorú szívvel állapította meg, hogy a birtok rendbehozása több munkát és fáradságot vesz igénybe, mint ahogy azt első pillanatban elképzelte.

— Mindenek előtt a cselédlakásokat kell rendbehozni! — Mondotta neki a tisztartó.

Nagy már látta a nyomoruságos és egészségtelen lyukakat, amelyekben a cselédség lakott és szívesen beleegyezett, hogy egészségesebb és tágasabb lakásokat építsenek. Szerény lázas munka indult meg a birtokon és egy év alatt mintagazdaságot teremtett.

Közben persze járta a szóbeszéd és lassanként meszeszerűvé dagadt nagy gazdagsága.

— Legalább két millió dollárja van! — erősködött a jegyző. — Fél Magyarországot kifizethetné a kis lajbi zsebéből!

Ha valaki kételkedni mert a jegyző felcsattant, hogy így meg úgy, hát ha nem hiszik el neki hiteles adatokkal is bizonyítani tudja, hogy Nagy dollárban is multimilliómos.

Először templomépítésre kértek tőle. Küldöttség kereste fel, amely nagy bocsánat kérések közben terjesztette elő a kérelmet, hogy a birtoka határában fek-

vő falu lakossága a saját erejéből nem tud magának templomot emelni, így hát öhozzá fordulnak, hogy legyen segítségükre.

Nagy amerikai rövidséggel felelt: — Helyes! Föl fogjuk a templomot építeni! — mondotta.

Tízezer dollárt ajánlott fel A küldöttség nem akart hinni a füleinek. Csak akkor hitték el, hogy komoly a dolog, amikor Nagy egy hét mulva munkásokat hozatott, két mérnököt szerződttetett és már a meglevő tervek alapján építeni kezdte a templomot.

Össze felépült és felszentelték a kis templomot.

— A Dárius kincsenél is több pénze van...! — suttogták a hívek az isteni tiszteletről hazatérőben.

Esős ősz következett s mint ilyenkor rendesen a birtokkal szomszédos vetések egy része víz alá került.

— Hajhaj...! — sóhajtoztak az emberek. — Nem volna itt baj, csak pénz volna...!

Arra gondoltak, hogy kanálist kellene ásatni, ami levezesse a vizet a Tiszába ehhez azonban pénz kellett volna. Sok pénz.

— Hiszen tudok én olyat, akinek van...! — bökte ki egy napon a bíró.

Az emberek elhallgattak. A bíró kijelentése azonban ott motoszkált továbbra is a fejekben.

Negyednap azután megint küldöttség tiszteleggett Nagynál. Előadták az instanciát Nagy keveset gondolkodott:

—Jól van emberek...! — szólt. — Meg lesz a kanális, hanem hát a dolgot meg kell előbb beszélni.

(Vége következik)

Mi egy magyar falut építünk Floridában

Olyan nagy az érdeklődés magyarok részéről az országszerte híres

ANTHONY FARMOK

íránt, hogy egy magyar kolóniát létesítsünk azokon és egy külön falut építsünk a magyar farmereknek.

Épen ezért arra kérjük, hogy vessen számot most önmagával. Vessen számot a sorsával és határozza el, hogy ipari proletár ki-

ván-e maradni egész életére?

Ha Ön ipari rabszolga akar maradni mindig, amíg él, akkor ez a hirdetésünk nem érdekli.

Ha azonban egyszer a maga gazdája kíván lenni, ha vissza akar térni a földhöz, a földműveléshez, ha szabad és független ember kíván lenni, a saját otthonában, akkor ezt az alkalmat nem lehet Önnek elmulasztani.

Mi azt ajánljuk Önnek, hogy jöjjön el hozzánk, nézze meg az Anthony farmokat, s mikor alaposan szétnézett, telepedjék le nálunk és legyen tagja annak a magyar kolóniának, amit építünk.

MIK AZ ANTHONY FARMOK?

Az Anthony farmok Florida közép részében, a tenger színe felett 120 lábbal fekszenek. Az egész mintegy két és félezer aker, s nem vad föld, hanem régen művelés alatt álló kitűnő farm, amely egyike a leghíresebb és legjobb hírű farmoknak az államban.

Most ezeket kisebb, egy családnak való farmokra osztjuk. és azt ajánljuk, hogy minden család vegyen körülbelül husz holdat. Ebből jut elegendő megmunkálásra is, meg legelőnek is.

Az Anthony farmok magas fekvésüknél fogva soha nincsenek víz alatt, mert nem eshetik annyi eső, amennyi le nem folyik róla. Ezzel szemben a talaja kitűnő, úgy hogy mindig elég nedvességet sziv magába.

MI ÉPÍTÜNK ÖNNEK EGY NÉGYSZOBÁS, FÜRDŐSZOBÁS, KÉT PORCCSAL ELLÁTOTT, BELÜL PLASZTEROZOTT HÁZAT EGYEZER DOLLÁRÉRT

Hogy Ön gyorsabban és könnyebben kaphasson felvilágosítást, fiókirodát nyitottunk a szénmezőkön, s megbíztuk Logan, W. Va.-ban Táborny Oszkár urat, hogy megadjon mindennemű felvilágosítást. Tessék tehát ö hozzá írni, magyarul elvén készséggel ad felvilágosítást.

Augusztus 20-án a Southern vasut társaság Cincinnatiából 3 vonatot indít Floridába.

30 dollárért oda-visszajegyet kap ezen a napon Cincinnatiából Ocalaig.

ILYEN NAGYSZERŰ ALKALMA SOHA SE VOLT MÉG HOGY ILYEN CSEKÉLY PÉNZÉRT LEJÖHESSEN FLORIDÁBA ÉS MEGNÉZHESSE ENNEK AZ ORSZÁGNAK A SZÉPSÉGEIT

Ha Ön számít lejönni Floridába, ne halassa az utazást, de jöjjön le augusztus 20-án, amikor 30 DOLLÁRÉRT CINCINNATIBÓL OCALAIG ÉS VISSZA MEGJÁRHAJA AZ UTAT.

Felvilágosítást kaphat:
Box 400
Himlerville, Ky.

ANDERSON COLDREN SALES AGENCY
219 E. BROADWAY,
OCALA, FLORIDA

OSCAR TABORY
Box 1296
Logan, West Virginia

Kik itt a hazugok, a szélhámosok,

Valaki hazudik az amerikai magyarságnak. Hazudik szemtelenül, hazudik becstellenül, hazudik gazemberül.

Valaki meggyalázta a keresztet. Meggyalázta mocskos hazugsággal, meggyalázta rágalmazással, meggyalázta azzal, hogy cégernek tüzte az üz letére.

Csak két emberről lehet szó ebben az esetben.

Szó lehet a trentoni katolikus papról, aki a "Kereszt" című állítólag katolikus újságnak a szerkesztője, vagy szó lehet Himler Mártonról, aki a Bányászlapnak volt a szerkesztője; s aki most a Himler Márton Hetilapnak a kiadója.

A két ember közül hazudott valaki, rágalmazott valaki, és valamelyik megbecselenítette a kereszténység jelvényét a keresztet.

Ha Himler Márton volt az, a keresztet megbecselenítette, akkor azt írásban tette.

Ha a Kereszt szerkesztője gyalázta meg a keresztet, akkor azt mocskos, hazug, pimasz rágalmával tette.

És amelyik a két fél közül meggyalázta a keresztet, az megbántotta azonkívül is Amerikát magyarságát, az hazugságot prédikál az amerikai magyarságnak, az azt hiszi, hogy nem tud gondolkodni Amerikát magyarsága.

Az olvasónak kell megállapítani, hogy ki hazudott a két ember közül, s hogy melyik megbecselenítette meg a keresztet.

Hogy ezt megtehessék, közölnöm kell itt egy cikket, amelyet már egyszer leközölt ez az újság.

Arra kell kérnem mindenkit, hogy nagy figyelemmel olvassa el ezt megegyezően, mert csak akkor láthatja meg, hogy ki hazudik kettőnk közül s hogy ki gyalázta meg a keresztet, hogy ki rágalmaz aljasul, becstellenül, gazemberül kettőnk közül; s hogy ki gyalázta meg a keresztet.

Az itt közölt cikk megjelent egy a Himler Márton Hetilapjában, mint a Magyar Bányász lapban.

ÚJ CSAPÁS FENYEGETI AMERIKA MAGYARSÁGÁT

Végzetes szerencsétlenség fenyegeti Amerikát magyarságát. Azt a hihetetlen értesítést küldték hozzám Budapestről, hogy Zadravetz István a frankhamisítók püspöke át akar hozzánk telepedni.

Öt hete már, hogy ez a tudósítás eljutott hozzám, s akkor nem tudtam hitelt adni ennek a hírből, de azóta — sajnos — kétségtelen bizonyítékokat küldtek az áttelepítési kísérletről.

Emlékeznék rá ennek a lapnak az olvasói, hogy Zadravetz István nem először foglalkozik a kivándorlás gondolatával s hogy mikor régebben itt járt közöttünk, szintén nekem jutott az a kétes szerencse, hogy ezt a tervét közölhessem az amerikai magyarsággal.

Akkor egy másik lapban írtam meg, hogy Zadravetz terepszemlélt tartott az amerikai magyarok közt, s hogy állandó lakosként kíván bennünket jelenlétével megtisztelni; s bár eleinte a püspök ur tagadani próbált, később kénytelen volt beismerni, hogy foglalkozik ilyenfajta gondolattal.

Haza-érkezése után a katonapüspök egy időre félretette a kivándorlási szándékát,

s újra beledobta magát a hazai politika szennyes vizeibe, amelyeken oly magasra siklott a merész kalandor-pap hajócskája.

Már azt reméltük, hogy ez az izága, ez a gyűlölet pap végleg lemondott a kíván dorról, s a pénzhamisítók között is attól félték, hogy nem fognak soha megszabadulni egyre kellemetlenebbé váló jelenlététől a magyar honban.

Egyszerre azonban zatonnyra futott Zadravetz kapisztrán karrierje. A merész ivellő kalandor-karrier belevágott a hamisított frankok zátonyába, s felfordult a csónak, s a pénzhamisítás szennyesének a kellős közepére lökte az új kapisztránt.

A pápai követtség annyit kieszközölt a trandáknál, hogy Zadravetz megmenekült a börtöntől, de állásától megfosztották.

Az új tábori püspököt már kinevezték, s Zadravetz István nyilatkozatot adott ki, hogy bevonul egy kolostorba.

A kolostorba vonulás azonban egyre késett, most is késik, s közben izgatott levél és távirat váltások folynak Budapest-Róma-New York és Washington közt, mert a fényes püspöki méltósághoz és fényűzéshez szokott páter nem kívánczik vissza a szőrcsuhához.

Arról álmodozik ismét, hogy kivándorol és meglepszik az Egyesült Államokban, ahol inkább lehet valaki mégis püspök, mint hogy közönséges barát legyen egy magyarországi kolostorban.

Az Óházában nagyon szívesen látnák ezt a kivándorlást, mert ezzel egyszer és mindenkorra megszabadulnának ettől a veszedelmes politikai kalandortól.

Még némi kis szolgálatot is várnak tőle bizonyos körökben, mert azt remélik, hogy a síófoki vérengzések kapisztránja utját vágja itt a katolikusok közt, az Ottó párt lassu, de biztos terjeszkedésének.

Az amerikai magyar katolikus lelkészek természetesen két pártba oszlanak Zadravetzet illetőleg.

Az ugynevezett világi papok, akik nem tartoznak a szerzetes rendekhez, kétségbeesve küzdenek a méltóságos püspök ur kivándorlása, illetve bevándorlása ellen és minden okuk megvan rá hogy a küzdelmet fel ne adják.

A barát-papok idáig is tért hódítottak közöttük, bele illettek a legjobb keleti egyházakba, s New-York, New-Brunswick, Perth-Amboy stb. bányánost otthon léte alkalmával a helyettesse — aki szintén barát — ki nem turta ál lásától, s szüntelenül folyik a harc az egyházakért a két tákor közt.

A barát-papok örülnének Zadravetz püspök kivándorlásának, kivéve talán a New Yorki egyház barát plébánosa Bonaventura atya, aki ez esetben messze esne attól az álomtól, mely évek óta integet feléje.

Bonaventura rendfőnöke kíván lenni az Amerikába telepedett magyar Ferenc rendi

társaságnak, s ettől automatikusan elesne mindörökké ha a katonapüspök meg jelenne közöttük.

De ezzel szemben hatalmas erőt nyernének a barátok a további terjeszkedésre, s pár esztendő alatt legalább az egyházak felét kihoznák a világi papok kezei közül; ami nagy nyereséget jelentene a szerzetesek.

Eleinte Amerika katolikus püspökei sem idegenkedtek a Zadravetz állandó itt tartzkodásától; s mikor az első ízben itt járt közöttünk készséggel beleegeztek, hogy a vendég szabadon gyakorolhassa a püspöki funkciókat. Mindenfelé bérálást végzett az amerikai magyarok közt, s a nyitott szemű világi papokat már akkor rázta a hideg, mert elérte, hogy az ebben rejlik esetleges veszedelmeket önmagukra néve.

Amerika római katolikus püspökei szívesen látják itt a szerzetes papokat, s egyáltalán nem idegenkednek attól a gondolattól, hogy a magyar világi papokat a templomokból kiszorítsák.

A világi papok egyrésze állandó összejutásukba jutott a multban is a jelenben is, nemcsak az egyházi sőt néha a világi törvényekkel is, hanem a püspöki intézkedésekkel és rendeletekkel szemben is; s a szerzetesekkel sokkal kevesebb baja van a felettes egyházi hatóságoknak.

Feysz Hugolin ismeretes asszony-botrányán kívül ki nésőbb esetei a szerzeteseknek nem voltak még, s Hugolin atya igen furcsa szerelmes levelének ügyét a felettes hatóság nem bolygatta.

Nagy akadályai tehát se ott, se itt nincsenek annak, hogy Amerika magyarsága Zadravetz kapisztrán személyében új püspököt nyerjen; s egyelőre csak az orgovány síófok püspökének a nagyarágyása állja útját a szándékának.

Zadravetz nem kíván egyebet minthogy tegyék a netővé a számára egy magyar ferencrendi kolostor felállítását, a magyar lelkészek lassu, de biztos kicserélését; s engedjék meg neki hogy állandóan gyakorolhassa a magyar egyházaknál a püspöki funkciókat.

Az amerikai püspöki kar — érthetően — kissé hidegen fogadja a tapogatózást, mert amit megengedtek a "vendégnek", abból nem hajtanak jogszókat csinálni egy állandón letelepedett püspöktárs javára.

Két dúdás egy csárdában nem férhet meg, s két püspöknek is bajos kormányozni egy egyházmegyében. Zadravetz a budapesti pápai nunciushoz fordult, a hol nagyon hatalmas pártfogók befolyását is megszerezte, arra kérte a szent-széket, hogy gyakoroljon nyomást ilyen értelemben az amerikai püspökökre.

A pápai nuncius azonban mereven elzárkózott mindaddig a Zadravetz kívánsága elől, s tudtára adta a pártfogóinak, hogy az amerikai püspöki karhoz, hamis bankok keresztlől nem lehet bejutni.

Azt még elnéznék, hogy kellő csendben és kellő diszkrécióval kivándorolhasson, illetve bevándorolhasson és itt esetleg magyar rendházat alapítson, de ahhoz szükséges fnyások, hogy a hamis bankok botránya után püspöki funkciókat ellátását rábizhassák.

És Róma semmiképpen nem követelheti Amerika püspökeitől, hogy erkölcsi skrupulusaikat félre tegyék s hogy orgovány-síófok és windshgreatz kalandorját keblükre öleljék.

Most már csak három eset lehetséges. Megtörténhetik, hogy Zadravetz mérhetetlen hűsége nem tud beleyugodni a nuncius döntésébe s hogy ez esetben tényleg bevonul egy kolostorba otthon.

Megtörténhetik, hogy Zadravetz hatalmas pártfogói előbb utóbb utat találnak Rómába a nuncius megkegyelmezésével, s ki eszközlik számára az általa kívánt arany hidat a dollárok hazájába.

S lehetséges végre, hogy Zadravetz még a püspöki funkciók nélkül is meghaladjon az amerikai barát-papok sürgetését, büszkesége romba dönti ottán keresztlől, mégis csak kivitorlázik az új hazába.

Tudomásom szerint az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

Az amerikai magyar világi lelkészek közül csak ötven-hatan vannak tisztában a fenyegető rémlel, s ezek a lelkészek nem mernek nyíltan szervezkedni a Zadravetz ellen.

új kapisztrán további karrierje.

Nagy akadályt dobhat kifelé vezető útjába a hercegprimás, aki egyáltalán nem óhajtja, hogy a szépen megindult legitimista szervezkedésbe Zadravetz jelenléte itt belevágjon.

Amerika Katolikus világi lelkészeinek haladéktalanul szervezkedni kellene, s egységes tömegekben kérni meg a hercegprimást, hogy mentse meg Amerikát szentcséte — mitsem vétett — magyarságát Zadravetz-től.

S ha ismerem Amerikát magyarságát, akkor a lelkészeknek egy ilyen nyílt színi vallás esetén nincs mit félni a jövőtől, még abban az esetben sem, ha rossz sorunk tényleg azzal verne meg bennünket, hogy hamarosan szerencsénk lenne a kivándorló püspök urhoz.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Erre a cikkre reflektálva azután a Trentonban megjelent "A Kereszt" című katolikus lap szerkesztője az alábbi cikket közölte lapjában. A cikket valami szélhámos, bitang csirkefogó írta, Pásztyéji Kovács István álnév alatt; de akárki volt az a kapcsemblyár, aki írta a szerkesztő felelős érte.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

Az amerikai magyarság ellen készülő Zadravetz merénylet ügyére természetesen — amint a dolgok alakulni fognak — annak idején vissza térek.

"Nagyobb csapást — írja Himler — mint Zadravetz kivándorlását, nem tudok hirtelen elképzelni az amerikai magyarság számára."

Készséggel sietek a kis képzelő tehetséggel rendelkező Himler Márton segítségére annak megállapításával, hogy bizony ennél sokkal nagyobb csapást szenvedett el már az amerikai magyarság. Különösen az amerikai magyar bányászok, akiket Himler a megbukott bányavállalatba belevitt. Ezek szerint Zadravetz püspök esetleges kivándorlásánál sokkal, de sokkal nagyobb csapás, valószínűségi tájárás, vagy mo hácsi vész volt Himler Márton kivándorlása Amerikába.

A józan magyar közvélemény szerint Himler Márton a tulajdon amerikai életére mondott ítéletet, mikor lapjában ezeket írta:

"Mint egy kellemetlen bűzbomba robbant belé egyénisége (a Himleré) a magyar életbe s olyan süllyel nehezített itt ránk jelenléte, mintha fekete átkot raktak volna örökös koloncúl a fejünkre."

Hogart maga sem rajzolta volna meg külsőből Himler Márton közéleti tevékenységének arcképet, mint a volt bányabárá tette, aki most az amerikai magyar római katolikusok védelmére siet.

Köszönjük ezt a védelmet de nem kérünk befőt. Egy négy hasábos cikk során Himler Márton arra hívja fel figyelmünket nekünk, katolikusoknak, és az újonnan lett protestáns, hogy a szerzetes rendekhez tartozó amerikai magyar lelkészek, különösen a ferenc-rendiek ki akarják turni állásukból a világi papokat. Himler Márton természetesen nem tudhatja azt, hogy egy római katolikus papot állásából kiturni nem lehet. Mint jó kálvinista Himler Márton nem tudhatja azt, hogy a római katolikus papoknak nincs "állásuk", csakis hivatásuk és ha ez a hivatás azt követeli tőlük, hogy ezt vagy azt a plébániát, püspöki, érseki széket hagyják ott, csak azért, hogy Patagoniába, vagy Közép-Afrikába menjenek hittérítőnek akkor a római katolikus papok nem a jól jövedelmező "állást" hagyják ott, hanem egyszerűen hivatásuknak tesznek eleget. Ezt persze Himler Márton felekezeti értelemmel nem tudhatja. Ellenben kellene tudnia mást, ha igazi újságíró volna. Ha az volna kellene tudnia azt, hogy a katolikus papok nem szoktak az állásukhoz ragaszkodni. Vaszary Kolos a hercegprimási széket hagyta ott. Cohn az olmtüzi érseki széket, noha bíboros is volt.

Köszönjük ezt a védelmet de nem kérünk befőt. Egy négy hasábos cikk során Himler Márton arra hívja fel figyelmünket nekünk, katolikusoknak, és az újonnan lett protestáns, hogy a szerzetes rendekhez tartozó amerikai magyar lelkészek, különösen a ferenc-rendiek ki akarják turni állásukból a világi papokat. Himler Márton természetesen nem tudhatja azt, hogy egy római katolikus papot állásából kiturni nem lehet. Mint jó kálvinista Himler Márton nem tudhatja azt, hogy a római katolikus papoknak nincs "állásuk", csakis hivatásuk és ha ez a hivatás azt követeli tőlük, hogy ezt vagy azt a plébániát, püspöki, érseki széket hagyják ott, csak azért, hogy Patagoniába, vagy Közép-Afrikába menjenek hittérítőnek akkor a római katolikus papok nem a jól jövedelmező "állást" hagyják ott, hanem egyszerűen hivatásuknak tesznek eleget. Ezt persze Himler Márton felekezeti értelemmel nem tudhatja. Ellenben kellene tudnia mást, ha igazi újságíró volna. Ha az volna kellene tudnia azt, hogy a katolikus papok nem szoktak az állásukhoz ragaszkodni. Vaszary Kolos a hercegprimási széket hagyta ott. Cohn az olmtüzi érseki széket, noha bíboros is volt.

Köszönjük ezt a védelmet de nem kérünk befőt. Egy négy hasábos cikk során Himler Márton arra hívja fel figyelmünket nekünk, katolikusoknak, és az újonnan lett protestáns, hogy a szerzetes rendekhez tartozó amerikai magyar lelkészek, különösen a ferenc-rendiek ki akarják turni állásukból a világi papokat. Himler Márton természetesen nem tudhatja azt, hogy egy római katolikus papot állásából kiturni nem lehet. Mint jó kálvinista Himler Márton nem tudhatja azt, hogy a római katolikus papoknak nincs "állásuk", csakis hivatásuk és ha ez a hivatás azt követeli tőlük, hogy ezt vagy azt a plébániát, püspöki, érseki széket hagyják ott, csak azért, hogy Patagoniába, vagy Közép-Afrikába menjenek hittérítőnek akkor a római katolikus papok nem a jól jövedelmező "állást" hagyják ott, hanem egyszerűen hivatásuknak tesznek eleget. Ezt persze Himler Márton felekezeti értelemmel nem tudhatja. Ellenben kellene tudnia mást, ha igazi újságíró volna. Ha az volna kellene tudnia azt, hogy a katolikus papok nem szoktak az állásukhoz ragaszkodni. Vaszary Kolos a hercegprimási széket hagyta ott. Cohn az olmtüzi érseki széket, noha bíboros is volt.

Köszönjük ezt a védelmet de nem kérünk befőt. Egy négy hasábos cikk során Himler Márton arra hívja fel figyelmünket nekünk, katolikusoknak, és az újonnan lett protestáns, hogy a szerzetes rendekhez tartozó amerikai magyar lelkészek, különösen a ferenc-rendiek ki akarják turni állásukból a világi papokat. Himler Márton természetesen nem tudhatja azt, hogy egy római katolikus papot állásából kiturni nem lehet. Mint jó kálvinista Himler Márton nem tudhatja azt, hogy a római katolikus papoknak nincs "állásuk", csakis hivatásuk és ha ez a hivatás azt követeli tőlük, hogy ezt vagy azt a plébániát, püspöki, érseki széket hagyják ott, csak azért, hogy Patagoniába, vagy Közép-Afrikába menjenek hittérítőnek akkor a római katolikus papok nem a jól jövedelmező "állást" hagyják ott, hanem egyszerűen hivatásuknak tesznek eleget. Ezt persze Himler Márton felekezeti értelemmel nem tudhatja. Ellenben kellene tudnia mást, ha igazi újságíró volna. Ha az volna kellene tudnia azt, hogy a katolikus papok nem szoktak az állásukhoz ragaszkodni. Vaszary Kolos a hercegprimási széket hagyta ott. Cohn az olmtüzi érseki széket, noha bíboros is volt.

Köszönjük ezt a védelmet de nem kérünk befőt. Egy négy hasábos cikk során Himler Márton arra hívja fel figyelmünket nekünk, katolikusoknak, és az újonnan lett protestáns, hogy a szerzetes rendekhez tartozó amerikai magyar lelkészek, különösen a ferenc-rendiek ki akarják turni állásukból a világi papokat. Himler Márton természetesen nem tudhatja azt, hogy egy római katolikus papot állásából kiturni nem lehet. Mint jó kálvinista Himler Márton nem tudhatja azt, hogy a római katolikus papoknak nincs "állásuk", csakis hivatásuk és ha ez a hivatás azt követeli tőlük, hogy ezt vagy azt a plébániát, püspöki, érseki széket hagyják ott, csak azért, hogy Patagoniába, vagy Közép-Afrikába menjenek hittérítőnek akkor a római katolikus papok nem a jól jövedelmező "állást

K, a népámitók?

Akik megbecstelenítik a keresztet. Vagy egy pap-szerkesztő, vagy Himler Márton, meggyalázták a keresztet

gyarok javáért. "Hogy mondja Himler Márton? Évtizedeken át? Hogy lehet az, mikor a hetilapja összesen három és fél éves? Hogy mondja? Koplalt? Ki? Himler Márton bizonyára nem, legfeljebb a bányavállalatban részes szegény magyarok.

Hivatlan és keresetlen Himler Mártonnak az amerikai magyar katolikus kérdésekre való beavatkozása. Himler Márton nagyon igyekezett ugyan, hogy barátunknak mutakozzék, de végül mégse bírta elkerülni azt, hogy igazi színét megmutassa. Ki kellett derülni annak, hogy Himler Márton nemcsak a kath. magyar napilap megteremtésén léken fáradozó, érdemes magyar katolikus papot gyűlöli, de gyűlöli az összes katolikusokat is. Olthatatlan lángu feneketlen mélységű gyűlöletét a "Kereszt" újságot támadó cikkének utolsó pontjában árulta el. Ebben a fejezetben Himler Márton gyűlöletétől tájtékoztó ellenességgel irtóztató szennyet freskel a Megváltóra, Szűz Máriára s Szt Józsefere.

Aki a katolikus hívők lelkéhez legközelebb állókra a Megváltóra és a Megváltó földi szüleinek ilyen undorító sarat vet, az még protestánsnak is áruló. Himler Mártonnak a Krisztus iránti tiszteltet meggyalázójának nincs joga arra, hogy katolikusokhoz szót intézhessen.

Évekkel ezelőtt igen jól ment a Himler Márton sora Amerikában. Jól tették-e, vagy rosszul, de a magyar bányások vakon hallgattak a szavára. Lapot, bányát bankot a maga nevével nevezett várost alapított Himler Márton és a nagy dicsőség anynyira a fejébe szállt, hogy a Babel tornyát építők fenéjázását jutatta az okosabbak eszébe.

De az Ur alászállott és megzavarta a magasra töltöt. Ezt a megzavarodást Himler Márton még ma sem heverte ki. Tudván ezt nem harag szunék Himler Mártonra, hiszen azok közül való a szegény, akikről a Megváltó megmondotta:

"Bocsássatok meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek".

Pásztyei Kovács István gépész-mérnök Columbus, Ohio,

Most, hogy mindkét írást elolvasta, megítélheti az olvasó, hogy ki gyalázta meg a keresztet.

Az álnév alá bujó csirkefogó természetesen nem arról ír, hogy mi van a Zadravetzzel és igaz-e, amit a cikkben írtam, hanem neki ront a személynemnek.

Hozzá vagyok szokva. Ujat csak azt írta benne tudatos hazugsággal az álnév alá bujó kapcabetyár, hogy nem rég cseréltem fel a zsidó vallást protestáns vallással.

Nyilván azért, mert így akarta rám uszítani a katolikus magyarság hitbuzgó népét.

En ugy emlékszem, hogy tizenhét éves koromban, tehát mikor megtanultam gondolkodni, felcseréltem a zsidó vallást a katolikus vallással.

És az álnév alatt meghuzódó tolibetyárok igazán nem bánanak meg engem azzal, hogy ezt nekem szemrehányják.

Kettőnk közt annyi a külön

ség, hogy az álarc alatt meghuzódó gentleman esetleg katolikusnak született (bár tudomásom szerint valamikor Schneidernek hívták), én pedig nem bírtam megbarátkozni az ótestamentum személtetésével, s Krisztus filozofiját választottam a magam számára. Öntudattal és szabad akarattal. Thats all.

A bányabároságról s a Himler-bányáról megnyilvánult keresztényi jókívánság embri számítás szerint nem fog teljesülni, mert bármennyire szeretnék is azt, és bármennyire fősolljak is azt napról-napra, emberi számítás szerint a Himler Coal Company sem megbukni, sem megszűnni nem fog.

Akkinek pénzük van abban a vállalatban azok nagyon jól tudják, hogy nem az én kezében nyugszik a szénipar sorsa; az az az, hogy tudják, hogy ha emberi lehetőség van rá, akkor a Himler Coal Company a mindent elsöprő zivatart is végig éli.

Erről hát csak annyit.

Még kell jegyeznem azonban, hogy vastag bőr van a Schneider ur arcán, mikor bukást emleget, bukást jósl és bukást kíván egy más társaságnak, mikor bukás után, gyalázatos és szégyenteljes bukás utján jutott hozzá "A Kereszt" újságához.

Annak az újságnak "Kereszt" volt a neve. Tele volt adóssággal és megbukott. Becsületes emberek kifizették volna az adósságot és újra életre keltették volna az állítólag katolikus hetilapot.

Jellemtelen emberek kisemlizték a hitelezőket, és "Kereszt" helyett "A Kereszt" címmel adták ki azontul az újságot. Így született meg újra az az újság, mely a keresztet tüzte ki cégérül a homlokára, s amely a kereszt jegyében ámitja a népet.

Sajnálom a lapban a helyettől a kereszt cégér mellett működő igen jeles társaságtól.

De ha kívánják szívesen leközlöm nemrég megjelent két írásukat. Az egyik magyar nyelven uszított a protestánsok és zsidók ellen. Ezt az olvasóknak írták.

A másik angol nyelven írta meg, hogy a zsidókat soha nem szabad szidni, őket soha nem szabad gyűlölni, mert Szent József zsidó volt, Szűz Mária zsidó volt, Jézus Krisztus zsidó volt.

Ezt a hirdetőknak írták, akik leginkább zsidók. Arra számítottak, hogy az olvasók csak magyarul tudnak, nekik tehát a zsidót magyar nyelven szidják s attól a hirdetőknem lesznek majd okosabbak. A hirdetőknem viszont zsidók, akik magyarul nem tudnak, az ő számukra hát angolul a zsidóknak hízelegnek. Attól meg gondolták — a katolikus olvasók nem lesznek majd okosabbak.

Annyi nerv, annyi tisztesség nincs és nem is lehet benne, hogy mindkét írást leközlöljek mindkét nyelven.

Hát mik ezek? Újságírók ezek? Lelkészek ezek? Katolikusok ezek? Tisztességesek ezek?

Kétarcu kalandorok, akik egyik nyelven az olvasót, másik nyelven a hirdetőt bolondítják.

De hát ezt intézzék ők el az olvasókkal, meg a hirdetőikkel.

Amire ezen írásom címénél hivatkoztam, arról csak most akarok említést tenni.

Azt írja az álnév alatt bujáló jellemtelen csirkefogó: "de gyűlöli az összes katolikusokat is. Olthatatlan lángu, feneketlen mélységű gyűlöletét a Kereszt újságot támadó cikkének utolsó pontjában árszványok, azok a gazemberek, azok a hamis próféták, akik papi palástokban üzletet, még pedig sokszor aljas, sokszor becstelen üzletet csinálnak a vallásból.

Akik hazudnak (ahogy ti hazudtok), akik rágalmaznak akik üzérkednek a kereszt nevében és a kereszttel.

De azok becsületes lapot próbáltak csinálni, azok nem hazudtak, nem rágalmaztak, nem izgattak, nem hintettek gyűlöletet az amerikai magyarságba.

Kinek van itt kifogása katolikus sajtó ellen? De a katolikus sajtó címen hamisan bukó cipőkereskedők izgatása ellen minden jó izlésű embernek van kifogása. És különösen az ellen van, hogy arra a magyar menház tizezeit elherdálják.

Hogy évtizedekig kik koplaltak? Akadtak egy páran. és mondhatnám azt is, hogy akadtUNK egy páran.

Mert é sorok írója igenis a magyar betűt szántotta már akkor nagyon régen, mikor a gépész-mérnöki jelmezbe bujt uriember lelkeszi palástban izgatott az Egyesült Államok ellen; amelynek mégis büszsége fogadott, mikor az jó üzletnek látszott.

Több mondani valóm már nem igen van. Csak azt jegyzem meg még, hogy a Himler Márton Hetilapjának egy nem régi számában elég keserű írást

Mert a pap, különösen a farizeus-pap, különösen a vallást-pénzre-váltó pap még nem a vallás.

Nem én bántom a vallást, hanem bántják azt azok a zsványok, azok a gazemberek, azok a hamis próféták, akik papi palástokban üzletet, még pedig sokszor aljas, sokszor becstelen üzletet csinálnak a vallásból.

Akik hazudnak (ahogy ti hazudtok), akik rágalmaznak akik üzérkednek a kereszt nevében és a kereszttel.

Igaz, majd elfelejtettem, hogy a katolikus papnak nincs állása. Hogy azok mind szentek, akik élnek a hivatásnak. Akik Patagóniába is ópen olyan szívesen bele ülnek mint egy kényelmes püspöki székbe.

Ugy kellene lenni. De azt az amerikai magyarságnak nem lehet beadni kérem szépen, tisztelt szélhámos uraságok, hogy az az életben ugy van.

Az amerikai magyarságnak husz évre megfektük a nyomrást az a piszkos harc, ami pl. annak idején a clevelandi parochia körül forgott (Szepeessy és Böhm közt); és nincs talán egy éve sem annak a küzdelemnek, amit a nyilvánosság szemérmelenségével folytattak a perth-amboy lelkeszdzsab körül.

De épen ugy emlegethetnék még harminchat esetet, mikor a tisztelt plébános szentek nyilvános botrányokat rendeztek, mikor egy-egy jobb parochiáért marakodtak.

Ilyen ostoba maszlagot hát ne próbáljon senki beadni az amerikai magyarságnak, mert azt már azok nem veszik be, akiknek azt a kereszt jegyében próbálják beadni.

Katolikus sajtó? Voltak itt becsületes kísérletek, mikor jó szándékú magyar lelkesz urak, katolikus sajtót akartak csinálni az amerikai magyarságnak. Azok a lelkeszek emlékezní fognak, hogy az én újságom mindig segiteni igyekezett nekik.

De azok becsületes lapot próbáltak csinálni, azok nem hazudtak, nem rágalmaztak, nem izgattak, nem hintettek gyűlöletet az amerikai magyarságba.

Kinek van itt kifogása katolikus sajtó ellen?

De a katolikus sajtó címen hamisan bukó cipőkereskedők izgatása ellen minden jó izlésű embernek van kifogása. És különösen az ellen van, hogy arra a magyar menház tizezeit elherdálják.

Hogy évtizedekig kik koplaltak? Akadtak egy páran. és mondhatnám azt is, hogy akadtUNK egy páran.

Mert é sorok írója igenis a magyar betűt szántotta már akkor nagyon régen, mikor a gépész-mérnöki jelmezbe bujt uriember lelkeszi palástban izgatott az Egyesült Államok ellen; amelynek mégis büszsége fogadott, mikor az jó üzletnek látszott.

Több mondani valóm már nem igen van. Csak azt jegyzem meg még, hogy a Himler Márton Hetilapjának egy nem régi számában elég keserű írást

közöltem Szabó (Schneider) plébánosról és a keresztéről, meg az "A Kereszt" által indított igen rossz szagu üzletről.

Azt az írást a Szabad Fórumban közöltem, mert azt nem én irtam. Egy olyan magyar újságíró írta, aki katolikusnak született, katolikus most is, aki tehát a katolikusokat nem gyűlölheti. Aki ellenben nagyon jól ismeri az "A Kereszt" cégér alá megtelepedett trentoni szent családot.

Mert én — hála Isten — nem ismerem őket.

Lehetséges, hogy a mérnöki maskarában meghuzódott csirkefogó ezt az írást szeretné összetéveszteni az én cikkemmel.

Nem lehet, szélhámos ur.

Mikor a Himler Márton Hetilapja megjelent, megirtam abban, hogy lesz benne egy Szabad Fórum, amelybe mindenki bele-írhatja, ami a lelkét nyomja. Megirtam, hogy abban kik agítálhat a katolikusok zsidó, a mohamed, a bolshevik vallás mellett, vagy más vallás ellen. Megirtam, hogy abban vallhatja magát akárki hazaffynak, szocialistának, nacionalistának, budhistának. Mert az a forum szabad.

S hogy minden olvasom tudni fogja, hogy ezt az egy rovatot nem én fogom írni.

Három hónapja sincs, hogy egy magyar asszonynak két oldalnyi írását közöltem a Szabad Fórumban, s ez az írás azt prédikálta, hogy a katolikus hit az egyedüli üdvözítő vallás.

Szívesen közöltem, mert ol-

vasóim tudják, hogy a Szabad Fórum-ot mások írják, s hogy aki írta, az felelős érte.

Az egyik számban szélsőradikális szocialisták írták benne, hogy az ő hitük az egyedüli üdvözítő ut a földön. Készséggel közöltem, mert én nem vállalom érte erkölcsileg a felelősséget.

Amit a "mérnök" ur szeretne az én cikkemmel felcserélni, benne, hogy az ő hitük az egyedüli üdvözítő ut a földön. Készséggel közöltem, mert én nem vállalom érte erkölcsileg a felelősséget.

Szívesen közöltem, ő a felelős érte.

Abban az írásban azt is említette az illető, hogy most újabban Szabó János a Szűz Máriát használja fel a dollárok megszerzésére, s talán legközelebb Szent József nevét tűzi ki gyanus üzletei fölé cégérrül.

Nem irt hazugságot. És nem ő bántotta meg a Szűz Máriát, sem Szent Józsefet, hanem megbántják nap-nap után azok a gazemberek, azok a zsványok, akik az Isten, a kereszt, a Megváltó, Szűz Mária stb. nevében üzleteket, még pedig rossz szagu üzleteket kö-

nek.

De a Megváltót még a Szabad Fórum cikkében sem emlegették. Semmiképen nem emlegették.

Még ennyiben is hazudott, aljasul, pimaszul, gazemberül, hecsstelenül hazudott az a mécsok fráter, aki "A Keresztbe" a fentebbi cikket írta.

HIMLER MÁRTON.

Nős és Nőtlen bányászokat keresünk

Bányánk 6 láb magas. Tonnaszámra fizetünk masina után 40 és 45 centet tonnánként. Jardsot fizetünk cutonként 3 dollárt.

Egy sor piszok van a szén közepén ezért fizetjük a jardsicot.

Jó tető van a bányánkban. Rendes, szorgalmas emberek napi 8—10 dollárt kereshetnek

MUNKÁSZAVAR SOHA SE VOLT ÉS MOST SINCS NÁLUNK

Dolgozunk Éjjel Nappal
ÉS VAN RENDELÉSÜNK KÉT ÉVRE MINDEN NAPRA

MASINÁSOKRA IS SZÜKSÉGÜNK VAN 10-CENTET FIZETÜNK TONNÁNKÉNT

Bányánk a C & O vonalon van, jöhet Ashland, Ky.-(Kenova mellett) ból, vagy Williamson, W. Va.-ból buson. Bányánk Pikeville, Ky. 12 milenyire van.

Jöjjön azonnal, vagy irjon magyarul.

HATTON, BROWN & CO.
Betsy Layne, Kentucky

A bánya elnöke Mr. Hatton a Himler Coal Company receiverje és tiszta magyarokat szeretne a bányájába.

MAGYARORSZÁGI HIREK

A Magyarországi szénipar helyzete

Miért drága a magyar szén. — Százötven százalékkal drágább szénrel fűt a magyar vasut, mint a német. — A szénkartel drágítja a vasutat. — megbénítja a mezőgazdaságot és az ipart.

A szén az év minden napján és a nap minden óráján keresztezi a megszámlált fillérekben tengődő emberek életét. A szén ugyiszólván a bölcsőtől a sirig kíséri az embert, a fűtésen, a világításon, a főzésen és a közlekedés minden eszéközén keresztül és épen azért

a szén drágítása a legkárhöz-tatandóbb közgazdasági mérénylet valamennyiünk ellen.

Ismételten hangsulyozzuk, hogy a kartelok jogosultságát elvben elismerjük, de csak akkor:

1) ha közérdeket szolgálnak és nem egy szűk érdekelt-ség privilégiumát.

2) ha a kartel a maga erejéből tartja fenn magát, nem pedig állami támogatással. Akár koncessziókban, akár állami kölcsönben jelentkeznek e támogatás.

Közpénzekből nem lehet egyesek privilégiumát fentartani. Az adózók fillérei nem arra való, hogy azokkal hajtsák rabságra az adózók száz-ezreit néhány kiváltságos ember érdekében.

A szénkérdéssel kénytelenek vagyunk hosszasan foglalkozni, mert különösen nagy fontosságánál fogva több oldalról meg akarjuk a kérdést világítani. Épen azért cikkünket több részre osztva sorozatosan fogják közölni.

Az első részben rámutatunk

a széndrágaság okaira,

a másodikban

a széndrágaság következményeire

és harmadikban

a válság megoldására

Mi az a "Kundenschutz"?

Hogy minden felesleges vitának elejét vegyük jól tudjuk hogy írásbeli szénkartel nincs.

Azt is tudjuk, hogy a szénkartel régi formája a háborúban felbomlott, de nem is volt rá szükség, mert az árvizsgáló bizottság a szénbányák nagy jótevője, minden fajta kartelt fölöslegessé tett. De azt is tudjuk, hogy a szénkartel az úgynevezett "Kundenschutz" (vérvédelem) formájában változatlanul fennáll.

Nehogy valakit megtéveszsen ez a szó. A Kundenschutz nem annyit jelent, hogy a szénbányák a vevőt védik. Ellenkezőleg a Kundenschutz csupán annyit jelent a szénkartel nyelve, hogy a szénbányák jól meg szervezett együttese egymás vevőt nem bántja. egy bánya sem szedi el a másikat vevőt. Az eljárás igen rabsz, úgy, hogy a nyilvánosság bele ne lásson a kisdéd jatekba.

Ha a szegedi textil gyár a tatal szénbányától kér árajánlatot a szénre a tatalak a világért sem tagadják meg a szén ajánlatot, mert hiszen ez igen feltűnő volna. ellenben olyan horribilis árakat számítanak, hogy ehhez képest a pécsi szénbánya, mely a szegedi gyárak védő szárnyai alá tartozik, valószínűleg olcsójánosnak látszik.

Ebből áll a Kundenschutz. Ez a szénbányák híres "vérvédelmek"

Hasznos beruházások helyett ingatlanokat vásároltak a bányák.

A magyar szénbányák évtizedeken át azt a bűnös politikát követték, hogy megfelelő beruházások helyett arra törekedtek, hogy minél nagyobb hasznót biztosítsanak a maguk számára.

Nem törődtek a termelés olcsóbbá tételével, nem törődtek a versenyképesség biztosításával és nem törődtek a kiskereszvényesek érdekeivel, nekik fontos a mai haszon biztosítása volt, ahelyett, hogy kisebb haszon mellett úgy építették volna ki a bányászatot, hogy a közérdeknek is hasznára váljék.

A háború nem érintette a szénbányák hasznát vagy legfeljebb átmenetileg, mert hisz jött az árvizsgáló bizottság, amely mintha rendeltetésének tekintette volna, hogy a szénbányákat föllendítse annyira kedvükben járt.

Mindenki abban bízott, hogy a magas szénárak révén idővel olcsóbb lesz a termelés, mert hiszen azzal az utasítással engedélyezték a magas szén árakat, hogy a bányák megfelelő beruházásokat tegyenek.

Mindenki elvárta, hogy a szénbányák soha nem remélt horribilis hasznukból megvalósítsák a mechanikai és világítási energia egyetlen gazdaságos formájához, az elektrifikáláshoz szükséges elektromos központokat és a meglevőket megfelelően kifejlesztik.

Ehelyett mi történt? A bányák a rájuk bízott feladatot egyáltalában nem oldották meg. A szükséges beruházásokat nem fogadták el, mert hisz ime a széntermelés ma a bányák beismerése szerint drágább mint volt az árvizsgáló bizottság működése előtt.

Meg kell tehát állapítani, hogy a bányák nem használták fel az ártóbletet hasznos beruházásokra és nem biztosították az ország számára olcsóbb szenet, úgy, mint azt annak idején ígérték és amint köteleességük lett volna.

A békebeli egy aranykoronás szénár ma átlag két és félseresen drágább, mert a szén ára ma átlag több mint 2½ aranykorona. Minthogy pedig a munkabér még a békeparitást sem érte el és minthogy a külföld alig 30%-kal termelt drágábban, mint a békében, nyilvánvaló, hogy a különbség a szénbányák haszná.

Ha évenként csak 62 millió mázsa szenet veszünk alapul, pedig ennyi a minimális termelés, akkor is 62 millió aranykorona a bányák haszná évenként a békebeli termelés szemében, vagyis évi 61 millió aranykoronával (870 millió) nagyobb a szénbányák mai haszná, mint volt békében.

Az Árvizsgáló Bizottság azért járult hozzá a szén árának tetemes felemeléséhez, hogy a szénbányák megfelelő beruházásokkal tegyék olcsóbbá a

termelést és építsék ki az ország elektrifikálásához szükséges központokat, hogy minden üzem olcsó villanyerővel legyen hajtható.

Ezért feljogosították a szénbányákat, hogy a beruházásokat három éven át 60, 30 és 10 százalékos csökkenő arányban a szén árába betudhassák.

A szénbányák a hasznos és szükséges beruházások helyett improduktív módon használták fel azokat az óriási összegeket amelyeket a fogyasztó a szén drágulásával kénytelen volt megfizetni.

Hogy csak egynéhányat említsünk:

1. Nem szaporították megfelelően a gépfelszerelést. Már pedig a tapasztalat kimutatta, hogy például a mearich-ost-rauli bányákban a műszakonkénti vajtárlésmennyiség 14.7 centiméter, ugyanaz kézigépmel 46.0 cm., vagyis 213%-os emelkedés lett volna ezután elérhető.

Ugyanott egy úgynevezett keresztváját kihajtásánál a havi csoportmunkateljesítmény kézíróval 12.2 méter, ugyanaz pneumatikus elektromos fúrógéppel 75.6 méter, vagyis 500%-os emelkedést biztosít az elektromos fúrógép alkalmazása. Erre a mi szénbányáink nem fordítottak kellő gondot, amikor a beruházásokat megkezdtek.

2. Sok olyan ingatlant vásároltak össze, mely nem tartozik a szorososan vett bányauzemhez.

3. Aránytalan és fölösleges mértékben építettek lakásokat.

4. Elhanyagolták a társuladák vagyonát.

5. Elmulasztották az elektromos központok kiépítését.

Ezekkel a mulasztásokkal okozták a szénbányák, hogy a szén horribilis drágulása nem csökken. Ők maguk állítják, hogy a mai termelési költségek mellett nem adhatják olcsóbban a szenet.

A magyar vasut másfélszer drágább szénrel fűt, mint a német

Lássuk hát a szénkartel hatását ott, ahol az ország közgazdasága a legsúlyosabban érzi a szén drágaságának következményeit: a vasutaknál. A magyar államvasut az 5800 kalóriás szén métermázsájáért ab magyar banya, 36,500 koronát fizet, míg a német vasut a 7000 kalóriás poroszszénét átlag 0.90 aranymárkáért, vagyis 15,500 koronáért szerzi be, úgy, hogy a magyar vasutak 125 százalékkal többet fizetnek a szenért, mint a német vasutak.

Minthogy pedig a porosz vasut 15,500 koronáért 7000 kalóriás szenet kap a magyar banyák 5,800 kalóriás szénével szemben a kalória differenciája további 20% jelent, vagyis a magyar államvasut ma 150 százalékkal drágább szénrel kénytelen üzemét folytatni, mint a német.

Mit jelent ez? Ez azt jelenti, hogy a magyar ipart, a magyar kereskedelmet és a magyar mezőgazdaságot, mielőtt a piacra eljut árújával, már a

szállítás a szén 150%-os felárais súlyos colonccal terheli a külföldi versennyel szemben.

Mármost kérdjük, hogyan versenyezzen a magyar gazda a külföldi gazdával, mikor az osztrák, vagy a cseh gabonapiac eléréséről van szó? Hol nozza be a magyar gazda azt a 150 százalékos differenciát, amely már a vasut tarifáiban jelentkezik. Mert hiszen nyilvánvaló, hogy a vasut kénytelen a 150 százalékos széndifferenciát a tarifában behozni és a drága szén árát áthárítani arra aki a vasutat igénybeveszi. Vagy hogyan versenyezzen a magyar gépgyár a külföldi gyárral például a balkán piacon, mikor a gép árát, minden egyébétől eltekintve, már a szállítás költsége 150 százalékos felárral terheli. Hiába fekszik közelebb a balkán piacához, a 150 százalékos differenciát lehetetlen behoznia, amikor a konkurencia ilyen hatalmas előnnyel áll vele szemben, már az indulás pillanatától kezdve.

Tíz év alatt 50 százalékkal drágult a magyar szén, a német 12 százalékkal olcsóbb lett

1900-ban 67 fillér volt egy métermázsza barnaszén Magyarországon, míg Németországban 29 fillér.

1910-ben 92 fillérre emelkedett a magyar barnaszén ára, míg ugyanakkor a német barnaszén ára csak 26 fillérbe került, vagyis tíz év alatt a magyar barnaszén 50%-al drágult, míg Németországban 12%-kal olcsóbb lett.

A szén e horribilis drágasága azzal a következménnyel járt, hogy a nagy iparvállalatok azokon a helyeken telepedtek le, ahol a szén olcsóbb volt.

Kilencven fillér a porosz szén, kétfőszázhetven a magyar

Hogy csak nagy vonásokban érintsük a széndrágaság katasztrófális következményeit rámutatunk arra a szinte hihetetlen tényre, hogy a Magyar Államvasutak az 5,800 kalóriás pécsi szénért ab banya 36,000 koronát fizet mázsánként, amikor a porosz államvasut a 7000 kalóriás ruhrvidéki szénért ab banya 0.90 aranymárkát, vagyis 15,500 koronát fizet métermázsánként.

Minthogy pedig a szénbányáknak a hazai széntermelés fejlesztése címén sikerült az államvasutakat a kormány útján arra kényszeríteni, hogy a drágább belföldi szenet használják, már el is érték a céljukat, a versenynélküliséget, ha semmi egyéb kedvezményt se kapnának, mert a drága szén következtében természetesen megdrágul a vasut fuvarja és minden egyéb ebből folyó gazdasági kártól eltekintve, versenynélküliséget biztosít a belföldi szénbányáknak és kizárja a külföldi versenyt.

Hiszen természetes, hogy a külföldi olcsóbb szén sem bírja el ezt a drága fuvarát, amelyet a belföldi szénbányák a magyar vasutra kényszerített drága szén révén okoznak.

Ezt a monopóliumot a kormány még illetékekkel is támogatja.

Hogy mit jelent ez a gyakorlatban azt legjobban illusztrálja egy szállítási példa:

Egy vagon (tíz tonna) szén szállítása a felsősziléziai bányától Zwardonig, a lengyel határig (cca 120 km.) 44 zloty á 7300 K. 321,000 Zwardon-tól Szobig, vagy Komáromig (cca 200 km.) 819 ok. á 2120 K 1,731,280, Szobtól Budapest-ig (63 km.) K 1,380,000, Szobtól Szegedig (250 km.) 3,370,000 K.

Látjuk tehát hogy, míg a lengyel vasutak vonalain egy vagon szén szállítása 120 km tá-

váltságon 321,000 korona, addig a magyar vasutak vonalain egy cca. kétszer akkora távolság (253 km.) nem kétszer, hanem tízszer annyiba kerül, vagyis a hiteles fuvardíjak alapján megállapíthatjuk, hogy egy vagon szén szállítása 100 km távolságra a lengyel vasutakon 265,000 korona, a cseh vasutakon 850,000 korona, a magyar vasutakon 1,550.00 korona.

Ezekből a számadatokból nyilvánvaló:

1. hogy a magyar vasutak magas fuvardíja minden védővám nélkül is lehetetlené teszi a külföldi szén behozatalt és

2. hogy megbénítja a magyar vasutak jövedelmezőségét is, mert hisz képtelené teszi a magyar vasutakat a tranzitforgalom lebonyolítására a nemzetközi versenyben.

A mai díjtételek mellett a felsősziléziai szén olcsóbban jut el pl. Ujvidékre hatalmas kerülő uton, a lengyel, cseh, román és jugoszláv vonalakon keresztül, mint az alig negyed akkora utvonalakon a magyar vasutak igénybevételével.

A drága vasuti fuvar azután magával hozza azt a sok akadályt, amellyel az ipar és a kereskedelem nem tud megküzdeni és amely ép úgy versenyképtelenné teszi a magyar ipart, a magyar mezőgazdaságot, a magyar kereskedelmet a külföldön, miként lehetetlené teszi a versenyt az egyébként olcsó külföldi szén számára nálunk.

Százmillió aranykoronát jelent évenként a szén szabad versenye

Hogy mit jelent ez számokban azt könnyen konstatálhatjuk, ha figyelembe vesszük, hogy Magyarország átlagos szén szükséglete cirka százmillió q. Métermázsája a pécsi szénbányában 2.70 aranykorona (36,000 korona) míg a porosz szén ab banya 1.1 aranykorona, vagyis 1.6 aranykoronával olcsóbb, mint a magyar. Ha költségekre és fuvarra 0.6 aranykoronát számítunk mázsánként, akkor is 1 aranykoronát takarítunk meg mázsánként, ha külföldi szén behozatalát a drága fuvardíj és egyéb kedvezmények, mint szállítási illeték és kiviteli prémium meg nem akadályozná 100 millió métermázsza szén szükségletet véve alapul évenként nyilvánvaló, hogy a szén szabad versenye 100 millió arany koronát jelentene csak a szén árában a magyar mezőgazdaság javára.

Itt még figyelembe se vettük azt a kalória differenciát, amely 25%-os előnyt jelent a külföldi szén javára. Az olcsó szén olcsó termelést, az olcsó termelés versenyképességet és feltétlenül gazdasági javulást biztosítana a tőnk szélére jutott magyar gazdasági élet számára.

DR. C. H. TEMPLE
CHIROPRACTOR

WILLIAMSON, W. VA.
Second Ave.

White Bldg. Room No. 7.

Mindenféle betegségek, rheuma, vesebaj, májbaj, idegbaj gyógyítója a legjobb módszer szerint.

DR. R. R. HOCHINS
Fogorvos

KEYSTONE W. VA.

Foghuzás érzéketlenítéssel. Idegek fájdalom nélkül távolíthatnak el

Korona és hidmunkák a legjobb kivitelben

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK Bányászokat.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanácsot szolgál, minden ügyét díjmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejár előfizetése és dolgozik, újítsa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szoros lapunkra új előfizetőket, azért ajándékban részesítjük, melyről bővebbet az 7. oldalon megjelenő hirdetésünkben találhat

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár, Jugoszláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszereint ki van tiltva a Bányászlap.)

Cím:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

A BÁNFALVAI BACSÓ IVADEKAI

Iria: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás)

A bábaasszony megfürdette Juliskát s felravatolták. Vastag szentelt viaszgyertyák lobogtak a kis koporsó körül. A le szálló éjjelt nem verte már fel gyermek-sírás... Csend volt... alhatott aki birt! De a fiatal anyának szeméről a panaszos sírásnál is jobban elűzte az álmot az a nyomasztó csönd. Virasztott két öreg aszszonnyal kis halottja mellett.

A nagyanyó elbujt. Fél az istenadta, pedig senkisémet vonta kérdőre hiszen nem volt beszámítható.

Etelka azon végtelennek tetsző gyászos éjszakán az urára is gondolt.

— Vajjon mit csinál ő? Talán vidám cimborák között viszi a szót s jól találja magát, midőn gyermekünk halottan fekszik. Mint fogadja majd a rossz hírt, hogy nincs többé kis lánya.

Most már bánta, hogy Amerikába küldte. De midőn szemrehányást tett magának ezért, hirtelen eszébe jutottak a szemtelen Géza szavai melyekkel Andrást vádolta, hogy ha küldte is nem szabad lett volna távoznia. Ha szerelme ki is hűlt már, maradni kellett volna ezért az elköltözött csepp lélekért.

Másnap délelőtt megérkezett Demjén Erzsébet néni. Nehéz szívvel jöttek fájt nekik kedvencük sorsa.

— Eddig is komoly volt, attól tartok ezután még kevesebb mosolyát látjuk — mondta apja.

Erzsébet néni egyre személt törülgette.

— Szegényke... szegényke, alig tizen-nyolc esztendő s már ilyeneken kell neki keresztül menni.

Délután két órákor temették a kicsiny halottat. Rogyik mester vitte a koporsót, Demjén a fejfát. Etelkát Erzsébet néni és Rogyikné fogták közre. Utánuk ment Szivós néni szomszéd asszonnyal. Győ nyörű májusi idő volt, a temetőben orgona és gyöngyvirág illatozott a sirokon és madarak cikáztak ide-oda. A fiatal kántorsegéd jobban szeretett volna valami vidám nótára rágyújtani... s akkor nap még két temetést kellett elvégeznie. Gyorsan énekelt tehát... s Juliska rövid de

szenvédesteljes élete után pihenőre tért. Friss hantjára nagyapja tűzte le a kis kő keresztet.

— Most azután velünk jössz kedves jányom, — szólott Demjén a temetés után. Etelka némán bólintott. Erzsébet néni segített összecsomagolni fehérneműit, ruháit. Egyebet nem vittek el. A butorok ott maradtak anyósánál és várják haza őt és Andrást.

(Vajjon lesz e még rájuk szükség?) Akkor a szekéren mondta először Etelka.

— Igazsága volt édes apámnak, hogy nem akart kiadni a házából. Miért is nem hajtottam a szavára, akkor nem ért volna ilyen gyász.

— Kedves jányom Bánfalván is sok kis sír van a temetőben, ott is érhetett volna ez a gyász.

— Nem otthon nem nyult volna senki a kislány üvegéhez. És elbeszélte mit cselekedett a gyöngyvirág nagyanyó. Erzsébet néni szörnyűködve csapta össze kezét.

— Rettenet! Még sohse hallottam ilyet! Demjén is megrendült, de nem mutat- ta.

— Isten rendelte így. Semmi sem véletlen: minden Isteni van. Meg kell nyugodnunk az ő szent akaratában.

— Andrást mindig olyan jól mulatott az öreganyja torkosságán és most ilyen szerencsétlenséget hozott ránk.

— Azt ő nem gondolhatta előre.

— Hogy is irom meg neki, hogy nincs már lányunk?

— Én azt tanácslom, hogy ne siess az irással, várd meg előbb míg ő küld megint levelet... a rossz hír soha nem késik. A te szomorúságod ugye lesz azzal kevesebb ha ő is megkapja a maga részét is belőle. Az urad most idegen világban próbálkozik s akár milyen vidáman ír is én úgy gondolom, hogy az nehéz sor, Hát ne zavarjuk fel a lelkét míg nem muszáj.

Amint a szekér haladt a Bükk-aljon meleg napsugarak csókolgatták az Etelka arcát s a szellő minduntalan más más illattal suhant ki az erdőségből.

Május volt... s ő nem érzett belőle semmit.

Mariska nagy nyugtalansággal várta bugát. Ő nem mehetett be a temetésre, valakinek otthon is kellett helyt állni. Tamás bátyja meg az ura az Őrhegy szőlőben permeteztek. Ők is sajnálták Etelkát de könnyebben vették a halálesetet.

— Majd lesz másik, hiszen fiatalok!

Amint a szekér megállt a hosszú ház előtt s Etelka leszállt, a két testvér könyözve borult egymásra.

— Gyere be kedves... itthon majd meg nyugszol kedves.

Józsika tapsikolt és kacagva csimpeszkedett nyakába.

— Etuska néni... leltem egy sündisznót magának adom.

— Adjál neki Mariskám egy kis meleg kávé, nem evett a szegény Isten tudja mióta — rendelkezett.

— Hát ha inkább egy tányér jó huslevest enne? Melegítettem azt is.

— Egyél kedves, azután fekdj le megvetem az ágyat, hiszen magam is el vagyok törődve mondta Erzsébet néni.

Mint kinn a langyos tavaszi levegő olyan cirogatva áradt itt benn a szülőházban Etelka felé a szeretet. Ezt érezte. Lelke dermetsége mégse engedett fel... pedig úgy vágyott haza, csak haza. és most mintha itthon is megváltozott volna minden, még a butorok is, melyeken ismert minden kis kopást. idegeneknek tetszetek

Pedig semmi sem változott meg — csak ő maga. Ebből a házból egy fiatal menyasszony távozott a szerelem hívására — s most visszajött egy anya, aki eltemette gyermekét. Józsiák nagyon szerette... de most minden ártatlan szava úgy furdott bele mint a tűske, mert Juliska a földben fekszik és soha sem fog úgy csacsogni.

Ott... a hársak alatt egyeztek meg Andrással, ígért eget földet, hogy a tenyerén hordozza... s most olyan messze van mintha nem is volna.

Erzsébet néni unszolására lefeküdt el is nyomta a kimerültség, hiszen anyasága óta nem aludta ki magát. Mégis minden pillanatban felriadt. Mintha Juliska panaszos sírása hangzott volna valahonnan. Még az álom is más képet szőtt a számára

mint lánykorában. Egyszer mintha Andrást otthon lett volna, bort töltött a poharába. De amint elfordult, öreganyja hamar kiitta s mérget töltött belé. Szólni akart és nem tudott. El akarta tőle kapni a poharat és nem tudta kezét mozditani. András pedig míg Gézával beszélgetett felvette a poharat és mosolyogva kiitta fenékig.

Etelka akkor a saját sikoltására ébredt fel.

Igy vergődött még néhány napig. Azután lassanként lecsillapodott, dolgos, békés nyájas szavu övé körében. Szomszédok, ismerősök jöttek mentek, akik kicsiny kora óta ismerték s mindenkinek volt számára egy jó szava. És dolgozott ő is és megint jó volt minden, amit csinált.

Egy szombat este amerikai levelet hozott neki a kisbíró. A levél Ózdra volt címezve és onnét küldték utána András irt s Etelka a muskátlik közt ült egy kis széken és feszült figyelemmel olvasta sorait, mert érdekes dolgokat tartalmaztak.

— Már munkába álltam. Mondhatom szerencse fia vagyok, mert magyarnak nehez itt olyan munkát találni, amilyet szeret — ha keres. Én nem kerestem csak látogattam sorra a gyárakat, mint egy milliomos. Azután amelyikben legutoljára voltam az angol munkavezető — Isten tudja miről — észrevette, hogy szakmabeli vagyok. Igen nyájas képet vágott és ropogtatta az angol szót, a kezeivel is mutatgatta, mint a siketnémának, mégse értettem volna meg, (ámbar angol tanárom nagyon meg van elégedve a tanulásommal). Szerencsére volt ott a gépek közt egy tót ember is, aki magyarul is tud egy keveset, az mondta meg mit beszélt? Hogy ne csak nézegetni gyűjtek, hanem dolgozni, ha szakmabeli vagyok.

— Kétszer sem kell nekem azt mondani — feleltem.

Hogy eljőnnék e mindjárt akkor este, — éjszakai munkára — mert olyan emberre volna szükség.

— Miért ne?

Hát akkor jöjjelek el. Haza mentem a szállásomra átöltöztem és pontos időben a gyárban voltam.

Azóta ott dolgozom. (Már meg is untam a sétálást). Igen tisztességesen fizetnek, dollárokból nem lesz hiány, Ámbár még a hazai pénzmag se fogyott el.

Néhány szóval kérdezősködött még András a kislánya s a felesége hogy létezől Vidám és bizakodó levelén látszott, hogy jól találja magát új környezetében is.

— Nem hiányzik nekik! — gondolta Etelka. Felkelt a kis székről és bevitte a levelet apjának. Demjén úgy belemélyedett akárcsak a bibliába. Azt mondta azután mikor végig olvasta.

— Meg kell neki adni, hogy életre való virgonc ember. Feltalálja magát minde- nütt.

— Nem is gondolja, milyen nagy szomorúság ért azóta bennünket.

— Most már megirhatod neki. — Anyjuk, kimegyek Andrishez, — evődött Mariskával az ura. Elengedsz?

— Majd, ha fagy! Különbön elmehet ha akar, de azután többet vissza ne jöjjön, mert nekem nem kell.

Etel nem sietett a válasz megírásával. Halogatta. Végre vagy tíz nap múlva hozzá akart fogni, s épen mikor a papírt maga elé tette, megint levelet kapott Andrástól. Jól esett neki. Hát mégis csak gyakran gondolt rá...

Amint kibontotta a borítékot, András leveléből egy másik levél esett ki, idegen írás. Azután nyult előbb. S mint elolvas- ta arca tüzesedni kezdett s egyre jobban kigyult a haragtól mert az a levél őt csu- nyán rágalmazta. Név helyett az állt a végén, hogy "egy jó akarója". Ez a jó akaró azt írta róla, hogy azért küldte az urát Amerikába, mert itthon mással akarja élni a világot.

"Nem az apjához vágyott ő haza, hanem a lánykori szeretőjéhez. Mindenki tudja, hogy az erdész fia a szeretője, csak maga nem tudta. A maga felesége álszent. Ugy mutatja, mintha ájtatos lenne, titokban meg nincs az a rossz, amit el nem követ- ne. A kicsinyje mindig beteg, mert nem viseli gondját. Minek is neki? Jobb is ha el pusztul, ugyanis csak nyűg. De sajnálom mag- gát, amiért az életét ilyen asszonyhoz kö- tötötte. Egy jó akarója."

(Folytatása következik)

NEGY GYERMEKET DARA- BOKRA SZAKGATOTT EGY TALÁLT KÉZI GRÁNÁT

A mármaros megyei Prisló községben a teheneket legeltető pásztorgyerek egy borzsdált kézi gránátot találtak. A pásztortfiuk legidősebb je Holotkán Péter a gránátot felvette a földről és játszani kezdett vele. Néhány óvatossabb társa elfutott, négyen azonban a helyszínen maradtak. Miután a kis pásztortfiunk sehogy sem sikerült a kézi-gránátot felbontani, egy közhöz vágta, mire a gránát ekspo- dált és darabokra tépte Holotkán Pétert az őt körülálló három társával együtt. A negyedik gyereknek a kezét szakította le a felrobbant lövedék. Azok, akik a közelben dolgoztak a vigyázatlan kis pásztortfiuknak már csak a felismerhetetlen hullaronsait találták meg.

(Kárpáti Híradó)

KÉT ÉVI FEGYHÁZ HIT- VES GYLKOSSÁGÉRT

Szabó József hajduhadházi lakos ez év március 14-én vas- villával meggyilkolta feleségét. A nyomozás során az elvet- mült gazdálkodó azt vallotta, hogy a gyilkosságot felindult lelkiállapotban követte el, melyre felesége türelmetlen magaviselete szolgáltatott okot. A bíróság szándékos ember ölés vétségé címén Szabó Józsefet két évi fegyházra ítélt.

(Pesti Napló)

A VILLÁM SZÉTVÁGOTT EGY KOCSIT A SZENTAI TEMPLOMTÉREN

Majdnem végzetes kimeneteli szerencsétlenség ért Szentán egy kiránduló családát a hirtelen keletkezett orkán alkalmával. Dr. Csettel János családja több vendég kísé- rében a történelmi nevezetessé- ségü egy nevezett "Poronty" szigeten levő szőlőjébe rándult ki, amikor délután hat óra tájban a hirtelen tornyosulni kezdő viharfelhők arra kényszerítették a kis társasá- got, hogy a kirándulást félbe- szakítva hazafelé igyekezze- nek. Midőn a város közepén levő Új templomtéren halad- tak fogatukkal, a hirtelen ke- letkezett vihar utólrta őket s egy hatalmas villámlás köz- vetlen közelben lecsapott mel- lettük. A villám ereje oly nagy volt, hogy bár közvetlenül nem is érte őket, a löe- tés a követeken, a kocsi pe- dig pillanatok alatt darabok- ra esett a benne ülő uria- szonyokat pedig a villámnak "szele" szétszorta az uton. Az elősiető emberek a szakadó záporban siettek segítségére a sebesült nőknek. A kiránduló társaság tagjai közül Billick Anica sebesülései a legsúlyo- sabbak, aki a fején és a lá- bán szenvedett súlyos sérülé- seket, míg dr. Csettelné keze- in és lábain szenvedett komo- lyabb zúzódásokat. A társaság többi tagjai kisebb sérüléseket szenvedtek.

(Hírlap, Szabadka)

GOMBAMÉRGEZÉSBEN MEGHALT EGY NÉGY- TAGU CSALÁD

Mágocs községben megren- dítő családi tragédia történt, amelynek négy halottja van. Lakatos József Mágocsi nap- számos feleségével és két kis- fiával kiment a község mellet- ti erdőben gombát szedni. Egy kettőre megteltek a kosarak. Este az asszony elkészítette a gombát vacsorára. Rögtön a vacsora után a két kis fiu szédüléssel és hányingerről pa- naszkodott és fél óra múlva halott volt mind a kettő. Ké- sőbb az anya is meghalt ret- tetes kínok között. A férj reggelig kinlódott, azonban minden orvosi kezelés ellené- riszenvéde. A mérgezés elő- idéző gombáról megállapítot- ták, hogy a galócá-félékhez, a legveszedelmesebb mérge- s gomba fajhoz tartozik.

(Neimeti Újság)

GYUJTOGATÓ MENYKŐ

Madarason hatalmas égi há- boru vonult el villámlástól és jégesőtől kísérve. A villám lecsapott Rapcsák József jó- módu gazda Sári utcai házába pár perc alatt lángba borítot- ta és teljesen elhamvasztotta. Érdekes, hogy Rapcsák lánya előző napon tartotta esküvő- jét s a lakói belenyult a más- napra is, amikor még mindig sok vendég volt együtt, de e- gyiknek sem történt baja.

(Esti)

E lap előfizetési ára két dollár

AGYONÜTÖTTE TÁRSÁT AZUTÁN A KUTBA UGROTT

Borzalmas végű összecsó- lkozás történt Pécs mellett egy kis községben: Patacon. Két községbeli lakos: Vidakovics István és Vörös István össze- szóalkoztak. Az összecsóalko- zásból veszekedés, majd ve- rekedés támadt, melynek so- kakra meglepett a kosarak. Este az asszony elkészítette a gombát vacsorára. Rögtön a vacsora után a két kis fiu szédüléssel és hányingerről pa- naszkodott és fél óra múlva halott volt mind a kettő. Ké- sőbb az anya is meghalt ret- tetes kínok között. A férj reggelig kinlódott, azonban minden orvosi kezelés ellené- riszenvéde. A mérgezés elő- idéző gombáról megállapítot- ták, hogy a galócá-félékhez, a legveszedelmesebb mérge- s gomba fajhoz tartozik.

(Esti)

AMERICAN TAILORING COMPANY

Day & Night Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.
RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsúszásos ki- szolgálásban részesül.
27.50-TÓL 45.00 DOLLÁRIG.
Elsőrangú finom ruhát csinálunk.

EGY APÁT ÉS KÉT FIÁT AGYONSÜTÖTT A VILLÁM EDELÉNYBEN

Orkánserű vihar tombolt Boldavölgyben, amely kü- lö- nösen Edelény községben pus- zított. A felhőszakada követ- keztében a patak kiáradt és a vasuti töltést is elvitte. A vil- lám Edelényben lecsapott Gör- gei István házába, agyonütö- tte a gazdát, valamint két fi- át.

(Pesti Napló)

VASVILLÁKKAL ÉS BOTOK- KAL AGYONVERTEK EGY POLYÁNI GAZDÁLKODÓT

Véres dráma játszódott le Polyán község utcáján. Vizi András és Rettegi Rezső Pol- yáni gazdálkodók együtt ha- ladtak az utcán és észrevették hogy velük szembe közeledik Zonda István gazdálkodó régi haragosuk. Szóváltás kereked- kedik, majd ökölre kerül a sor. Egyszerre csak Vizi és Rettegi a maguknál levő vas- villákkal, botokkal agyba fű- be verték Zondát. Ezzel azo- ban nem elégedtek meg, ha- nem agyon akarták löni, de a hirtelen oda sereglett falu- siak megakadályozták ebben a tettükben. Zonda a verekezés után három órára meghalt. A tetteseket elfogták és szállítot- ták a sepsiszentgyörgyi csendőrszázadhoz.

(Brassói Lapok)

W. F. WITT

NORTH-FORK, W. VA

Nálam a legjobban tud vásárolni A legjobb árut adom a legolcsóbb áron Rőfös. rövidáruk, ruházati cik- nálam, amire családjának szüksége van.

Robinson Jewelry Store
WELCH, W. VA.
A legjobban be tudja szerezni ék- szerszükségletét
ÓRÁKAT JAVITUNK

DR. J. C. HARRISON

Fogorvos
WAR, W. VA.MINERS SUPPLY CO. FELETT
Elsőrangú munkát készítek

X-ray vizsgálat

Pontos kiszolgálásról biztosítom

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

GÖZFÜRDŐ

WILLIAMSON, W. VA.

Ha ön reumában szenved, vagy más bántalmi vannak használ- ja gőzfürdőnket. Electromos masszázs. Villanyos fürdő Rhe- umatikus bántalmaitól biztosan megszabadul ha gőzfürdőnket használja.

A fürdő 9 East 5th Ave.
alatt található.

KÉSPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET

MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sür- gősen is.

MAJAI JOGÜGYEKET legpontosabban intézünk elsőrangú hazai ügyvédek útján.

MAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készítése.

BETÉTEKRE 3 százalékos kamatot fizet-ünk.

HIMLER STATE BANK

HIMLerville, KENTUCKY

